

SERVIDORS DE LA MISSIÓ DE CRIST

Companyia de Jesús Congregació general 34

Decrets:

- 2.- Servidors de la missió de Crist
- 3.- La nostra missió i la justícia
- 4.- La nostra missió i la cultura
- 5.- La nostra missió i el diàleg interreligiós

DECRETES 2 A 5

La Congregació General és l'assemblea representativa de tota la Companyia de Jesús. Aquesta congregació, en la ment de sant Ignasi "es la Companyia tota entera" (P. H. Kolvenbach). Només es reuneix per a elegir el Prepòsit General (que és vitalici) o per a tractar assumptes de particular importància per a la vida i l'apostolat dels jesuites. La darrera, de 1995, és la 342 realitzada en 450 anys. Les conclusions del treball realitzat per la CG es recullen en decrets. La CG 34 n'ha redactat i promulgat 26.

El General, P Peter-Hans Kolvenbach, va convocar la CG 34 per a la renovació de la Companyia en la seva manera de pregar, d'actuar i de viure per tal de fer front als nous reptes apostòlics". La resposta a aquests reptes s'havia de realitzar mitjantant "la revitalització de Vimpuls generat fa 20 anys pel Decret 4 de la CG 32" (sobre el servei de la fe i promoció de la justícia) i amb una "posada al dia de la nostra legislació". Aquest treball legislatiu es publicarà en la nova edició de les Constitucions. Els 26 decrets responen plenament al primer objectiu.

El conjunt dels decrets, després d'una introducció, es troben emmarcats pels 4 que publiquem en aquest "Quadem", els quals explíciten i formulen la nostra missió" en l'actualitat. Tots els altres toquen aspectes més particulars: la vida del jesuïta al servei de la missió, la vida en l'Església, algunes dimensions i institucions de l'apostolat, el govern de la Companyia. El darrer decret es una recapitulació d'alguns aspectes significatius de la manera de fer del jesuïta. Publiquem, doncs, els quatre que creiem més importants i també de més interès per a persones que no pertanyen a la Companyia de Jesús: Com entenem els jesuïtes la participació en la missió del Crist? De quina manera el nostre servei de la fe implica avui el treball per la justícia? Aquesta missió de fe i justícia, com s'implica amb dues dimensions cabdals de l'evangelització: la inculturació i el diàleg interreligiós?

La present publicació es una modesta, però amical resposta a tant de persones que ens pregunten, amb interès i afecte, pel desenvolupament i resultats de la CG 34.

EIDES

2. SERVIDORS DE LA MISSIÓ DE CRIST

1. Com a Companyia de Jesús, som servidors de la missió de Crist. En els trenta anys que han passat des de la CC 31, i especialment en els vint a partir de la CG 32, la Companyia ha sentit la força del Crist Crucificat i Ressuscitat i al mateix temps la seva pròpia feblesa: ha estat per a nosaltres un temps de prova, però també de gràcia abundant. Reconeixem i confessem les nostres moltes faltes; les gràcies són més importants ja que vénen de Crist. Alguns companys ens han deixat per a servir al Senyor d'altres maneres; uns altres sacsejats pels esdeveniments, han vist disminuïda la confiança en la qualitat de la nostra vocació. Però també hem sabut reaccionar amb agilitat i ens hem anat fent una comunitat d' "amics en el Senyor", donant-nos suport els uns als altres amb la llibertat que proporciona. L'amor cristià, i profundament afectats per la mort dels màrtirs jesuïtes d'aquest període. Durant aquests anys, en tota la Companyia, hem estat purificats en la fe que ens sosté i hem estés millor la nostra missió central. El nostre servei, especialment el dels pobres, ha aprofundit la nostra vida de fe, tant individualment com corporativament: la nostra fe s'ha fet més pasqual, més compassiva, més tendra, més evangélica en la seva senzillesa.

2. El cos de la Companyia s'ha diversificat com no ho havia fet mai, ocupat en variats ministeris, situats en cruïlles de conflictes culturals, de conteses socials i econòmiques, del ressorgiment religiós i de noves oportunitats per a portar la Bona Nova a gent de tot el món.

- Els jesuïtes d'Àfrica estan compromesos en la construcció d'una Església africana jove i vibrant, arrelada en la riquesa de les seves diferents cultures, creant nous llaços de solidaritat entre els seus pobles i lluitant per vencer les forces mundials que tendeixen a marginar tot el continent.

- Els jesuïtes d'Àsia comparteixen l'al'any del pobres per la justícia i dialoguen amb altres tradicions culturals i religioses per a posar l'Evangeli en contacte amb la vida d'Àsia i portar la riquesa de la cultura asiàtica a viure l'Evangeli.

- Els jesuïtes de l'América Llatina, que es troben davant de societats d'una enorme disparitat de vida entre rics i pobres, continuen estant al costat del pobres i treballant per la justícia del Regne, al mateix temps que contribueixen a que la veu dels pobres instrueixi l'Església sobre l'Evangeli, valent-se de la riquesa de la fe populari les cultures indígenes.

- Als antics països comunistes, després de llargs anys de persecució i de presó per la fe, els jesuïtes ajuden la gent d'aquells països en la recerca d'una forma de vida autèntica en, la llibertat recentment recuperada.

- Els jesuïtes de l'Europa Occidental, per mitjà d'una àmplia gamma de ministeris educatius, espirituals i pastorals, ajuden a mantenir la vitalitat de la fe i de les comunitats cristianes davant la indiferència religiosa. S'esforcen també de diferents maneres per acompanyar i ajudar tots els qui viuen marginats de la societat.

- Els jesuïtes de l'América de Nord afronten els desafiaments de noves formes de manca cultural i econòmica. Intenten, en estreta col.laboració amb molts d'altres, influir

en les complexes estructures de la societat, allà on es prenen les decisions i s'estructuren els valors.

Tots intenten realitzar la missió de la Companyia de manera apropiada als diversos contextos en què treballen. Tots tenim una mateixa missió, compartida per preveres i germans, i moks ministeris que emprenem com a servei de Crist i de la seva tasca de reconciliar el món amb Déu.

3. L'Església, la missió de la qual compartim, no existeix per a ella mateixa sinó per a la humanitat, proclamant l'amor de Déu i vessant llum sobre el do interior d'aquest amor. El seu fi és la realització del Regne de Déu en tota la societat humana, no solament en la vida futura, sinó també en la present. La missió de la Companyia s'inscriu en la missió evangelitzadora de tota l'Església (1). Aquesta missió "es una realitat unitària però complexa i es desenvolupa de diferents maneres": per mitjà de les dimensions integrals d'el testimoniatge de la vida, la proclamació, la conversió, la inculturació, la gènesi d'esglésies locals, el diàleg i la promoció de la justícia volguda per Déu (2). Dins d'aquest marc amb el nostre carisma, la nostra tradició i l'aprovació i recolzament dels Papes durant anys, la missió actual de la Companyia és el servei de la fe i la promoció a la societat de la 'justícia evangélica que és sens dubte com un sacrament de l'amor i misericòrdia de Déu"(3).

4. Quan Ignasi va ser confirmat en la seva missió a La Storta, el Pare Etern va dir a Crist: "Vull que prenguis aquest com a servidor"; va ser per la voluntat del Pare que Crist, portant la creu com a estandard de victòria, va prendre Ignasi com a servidor de la seva missió, per a treballar amb ell sota aquesta mateixa creu fins que s'acompleixi la seva tasca. Aquesta visió confirma la crida que Crist, Rei Eternal, fa en els Exercicis Espirituals:

"Qui vulgui venir amb mi ha de ser content de menjar com jo, i així de beure i vestir, etc; així mateix ha de treballar amb mi durant el dia i vigilar durant la nit, etc.; perquè així després tingui part amb mi en la victòria com l'ha tinguda en els treballs" (4).

Ignasi, i tots el cridats a aquest servei, aprenen a ser companys de fatigues amb Crist en el seu ministeri. Als Exercicis Espirituals contemplem la missió de Crist com una resposta de la Santíssima Trinitat als pecats que afligeixen la humanitat. Contemplem el Fill Encarnat nascut en la pobresa, treballant de paraula i obra per a establir el Regne i finalment patint i morint per amor a la humanitat. En la pedagogia dels Exercicis, Jesús ens invita a veure en la seva vida terrenal el model de la missió de la Companyia: predicar en pobresa, ser lliures de lligams familiars, ser obedients a la voluntat de Déu, prendre part en el seu combat contra el pecat amb una generositat total. Com a Senyor Ressuscitat, ara és present en tots els qui sofreixen, en tots els oprimits, en tots aquells, les vides dels quals estan destrossades pel pecat. De la mateixa manera que Ell els hi és present, nosaltres també volem ésser-ho, solidaris i compassius. allà on la família humana sigui més feta malbé. La missió del jesuïta, com a servei del Senyor Crucificat i Ressuscitat, es sempre prendre part en l'obra salvífica de la Creu en un món caracteritzat encara per la crueltat i la maldat. Com a companys de Jesús, la nostra identitat es inseparable de la nostra missió. Nadal subratlla que, per a Ignasi, encara que el Crist Ressuscitat estigui ja en la glòria. per la Creu es fa present en el sofriment que hi continua havent en el món pel qual va morir:

"Crist ha ressuscitat dintre el morts i ja no mor (Rom 6,5), però pateix encara en els seus membres i continua portant la Creu. Per aixó va poder dir a Pau "per qué em persegueixes" (5).

5. Per a Sant Ignasi era elar que, de la mateixa manera que la Companyia no fou instituïda per mitjans humans, tampoc els seus ministeris poden conservar-se i augmentar-se si no és "perla má omnipotent de Crist" (6).

Per tant, com que rebem la nostra missió del Crist, tota la fecunditat de la Companyia depén exclusivament de la seva gràcia. Es Crist Ressuscitat qui ens crida i dóna forces per al seu servei sota la bandera de la Creu:

- El Críst Ressuscitat, no solament no és absent de la història dell món, sinó que hi ha iniciat una nova presència en l'Esperit. Ara és present a tothom, homes i dones, i els atreu cap el seu Misteri Pasqual. Continua realitzant l'obra de Déu: portar la salvació, la justícia i la reconciliació a un món encara esqueixat pels seus pecats.

- El Crist Ressuscitat que ens crida es el primogénit d'entre eis morts, el primer de molts germans i germanes que, per rnitjá del seu amor, entraran en fabricada de Déu. Ell és la presencia amorosa que ens cura les ferides de la crueltat i de la mort i ens assegura que no desfiguraran per sempre més la nostra història humana. La seva mort a l'arbre de la Creu dóna un fruit que continua essent "medicina per a guarir tots els pobles" (Apoc 22, 2).

- El Crist Ressuscitat compleix les promeses de Déu al poble jueu i continua convocant tots el pobles al seu costat per a crear una humanitat nova en l'Esperit, ajuntant-los tots en un sol cos vivent (Ef 2, 15-16). Totes les hostilitats humanes són guarides en Ell.

6. La missió de la Companyia brolla de la contínua experiència del Crist Crucificat i Ressuscitat que ens invita a unir-nos a Ell en la tasca de preparar el món pei-quç el Regne de Déu sigui consumat. El punt focal de la missió de Crist és la proclamació profética de L'Evangelí que interpel.la eis pobles en nom del Regne del seu Pare i que nosaltres hem de predicar en pobresa. La humanitat rep aquesta promesa i es condu'ida a acollir el do de Déu en tota la seva plenitud: Ell ens crida a ser al bell mig d'aquesta experiència. Encara és una experiència de creu, en tota la seva angoixa i amb tot el seu poder, perquç els enigmes del pecat i de la mort encara formen part de la realitat del món. Ens crida a "ajudar homes i dones a desprendre's de la imatge deformada i confusa que tenen d'ells mateixos per a descobrir, a la llum de Déu, que són totalment semblants a Crist"(7). Així és com emprenem els nostres mínisteris airib la confiança que el Senyor ens pren, com va prendre Ignasi, com a servídors seus, no perquç siguerrí forts, sino perquç ens repeteix com a Sant Pau: "En tens prou amb la meva gracia. En la teva feblesa actua el meu poder" (2Cor 12, 5).

Les gràcies que Crist ens dóna

7. La crida del Crist Ressuscitat a treballar amb Ell per al Regne ve sempre acompanyada del seu poder. A la Companyia se li va donar una gracia especial quan la CG 32 va formular la nostra missió avui com "el servei de la fe, del qual la promoció de la justícia és una exigència absoluta"(8). Aquesta descripció del punt central de la nostra missió i espiritualitat i el seu principi integrador té el seu fonament en la Fórmula de l'Institut que, després de parlar de la finalitat de la Companyia ("atendre principalment a la defensa i propagació de la fe, i al profit de les ànimes en la vida i doctrina cristiana") precisa un ventall d'activitats com a mediació de l'esmentat objectiu: ministeris de la paraula i ministeris de l'esperit; ministeris sacramentals; catequesis de nens i analfabets. Finalment, subratllant el lloc central que les obres de misericórdia tenen en la vida

cristiana, obre horitzó de ministeris socials que han de fer els de la Companyia en favor dels necessitats:

"I també que es manifesti preparat per a reconciliar els malavinguts, socórrer misericordiosament i servir els que són a les presons o als hospitals, i a exercitar les altres obres de caritat, segons semblará ser convenient a la glória de Déu i al be comú"(9).

8. El compromís de la Companyia d'una vida radical de fe que s'expressa en la promoció de la justícia per a tothom s'inspira en aquesta declaració fundacional de la Carta Apostólica de Juli 111. Hem recuperat, per a la nostra missió actual, el caràcter central del treball en solidaritat amb els pobres d'acord amb el nostre carisma ignasiá. Llegim com amb nous ulls un text profétic per al nostre temps que, sota la guia d'Ignasi, va escriure Polanco a la comunitat de Pádua el 1547:

"Són tan grans el pobres en la preséncia de Déu, que principalment per a ells fou enviat Crist a la terra: "Si els desvalguts són oprimits i gemeguen els pobres, ara mateix m'aixeco, diu el Senyor" (Ps 11,6). I en un altre lloc "m'ha enviat per a evangelitzar els pobres" (Lc 4, 18), com recorda Jesucrist, fent respondre a Sant Joan, "els pobres són evangelitzats" (Mi 11, 5) i tant els va preferir als rics, que Jesucrist va voler elegir tot el col·legi dels seus apóstols d'entre els pobres, i viure-hi i conversar-hi, fer-los prínceps de la seva Església, constituir-los com a jutges sobre les dotze tribus d'Israel, és a dir, de tots els fidels. El pobres seran el seus assessors. Tan excels és l'estat dels pobres. L'amistat amb els pobres ens fa amies del Rei etern(10).

9. Ser "amics del Senyor- significa, doncs, ser "amics dels pobres"; no podem tombar-nos Wesquena quan els nostres amies estan en necessitat. Som una comunitat en solidaritat amb els pobres precisament per l'amor preferent que Crist els té. Entenem amb més claredat que el pecat del món, que Crist va venir a guarir, assoleix en els nostres temps el cim de la seva intensitat en les estructures socials que exclouen els pobres (la immensa majoria de la població mundial) de la participació en els beneficis de la creació. Veiem que la pobresa opressiva genera una violéncia sistemática contra la dignitat d'homes, dones, nens i no-nascuts que no pot tolerar-se en el Regne volgut per Déu. Aquests són els signes dels temps que ens interpel·len perquè en adonem que "Déu ha estat sempre el Déu del pobres, perquè els pobres són la prova visible d'un fracás en l'obra de la creació"(11).

10. El Papa Joan Pau II parla de les devastadores "estructures de pecat", caracteritzades precisament per L' "al'any de guany i la set de poder" en totes les cultures. Com que la vida de l'esperit és inseparable de la relacions socials, fa una crida a creients i no creients perquè es facin conscients de la "urgent necessitat d'un canvi en les actituds espirituals que defineixen les relacions de cada individu amb ell mateix, amb el proísine, amb les comunitats humanes, fins i tot les més llunyanes, i amb la natura"(12). ES una crida que, com a jesu«ites compromesos a seguir l'acció de l'Esperit Sant en el cor humá i en el món, no podem refusar: en la nostra vida personal i comunitária i en qualsevol apostolat que emprenguem (pastoral, aca&mic, intel.lectual, espiritual o educatiu) cercarem la plenitud del Regne, on regna la justícia i no el pecat humá. Amb paraules del Papa Joan Pan II:

“Treballar per a el Regne vol dir reconéixer i afavorir el dinamisme diví que és present en la história humana i la transforma. Construir el Regne significa treballar per

l'alliberament del mal en totes les seves formes. En resum: el Regne de Déu es la manifestació i la realització del seu disseny de salvació en tota la seva plenitud”(13).

11. El nostre és un servei de la fe i de les radicals conseqüències de la fe en un món en què s'està fent més fàcil conformar-se amb menys que la fe i menys que la justícia. Reconeixem, com molts dels nostres contemporanis, que sense la fe, sense una mirada d'amor, el món humà sembla massa malvat perquè Déu pugui ser bo, perquè pugui existir un Déu bo. Però la fe reconeix que Déu actua a través de l'amor de Crist i el poder de l'Esperit Sant per a destruir les estructures de pecat que afligeixen els cossos i els cors dels seus fills. La nostra missió com a jesuïtes toca quelcom fonamental en el cor humà: el desig de trobar Déu en un món lacerat pel pecat i de viure d'acord amb l'Evangeli amb totes les seves conseqüències. Aquest instint de viure plenament l'amor de Déu i així promoure un bé humà, compartit i durador, és el que mobilitza la nostra vocació de servir la fe i promoure la justícia del Regne de Déu. Crist ens invita, a nosaltres i a tots els que servim, a moure'ns, amb la conversió del cor, “de la solidaritat amb el pecat a la solidaritat amb Crist en favor de la humanitat”, (14) i a promoure el Regne en tots els seus aspectes.

12. Aquesta fe en Déu és inevitablement social en les seves conseqüències, perquè mira a les relacions de les persones entre elles mateixes i a l'ordre de la societat. Avui presenciem la desintegració social i moral de moltes parts del món. Quan una societat no té base moral i espiritual, es generen conflictes ideològics i odís que provoquen la violència nacionalista, racial, econòmica i sexual. Tot això multiplica els abusos que alimenten ressentiments i conflictes i porta a fonamentalismes agressius que poden esquinçar el teixit social des de dintre. Llavors la societat es converteix en fàcil presa dels poderosos i els manipuladors, els demagogs i els mentiders; es converteix en mercat de corrupció social i moral.

13. Però la fe, que mira al Regne, engendra comunitats que contraresten l'enfrontament i la desintegració social. De la fe brolla la justícia volguda per Déu, la pau de la família humana amb Déu i dels uns amb els altres. No és la propaganda explotadora, sinó la fe religiosa, que inspira el bé humà i social que es troba en el Regne de Déu, la que pot portar la família humana a transcendir la decadència i el conflicte que la destrueix. Si les injustícies s'han de reconèixer i resoldre, aleshores són, les comunitats fonamentades en la caritat religiosa, la caritat del Servent Pacient, l'amor desinteressat del Salvador, les que han d'enfrontar-se amb l'avidesa, el xovinisme i la manipulació del poder. La comunitat que Crist ha creat amb la seva mort repta el món a creure, actuar amb justícia, parlar amb mutu respecte sobre coses serioses, transformar els seus sistemes de relacions, prendre els manaments de Crist com a base de la seva vida.

Les dimensions de la nostra missió

Reafirmem allò que es va dir en el d.2 de la CG 32: "El servei de la fe i la promoció de la justícia no pot ser per a nosaltres un simple ministeri més entre molts d'altres. Ha de ser factor integrador de tots els nostres ministeris; i no sols Xaquests, sinó de la nostra vida interior com a individus, com a comunitats, com a fraternitat estesa per tot el món"(15). La finalitat de la missió que hem rebut de Crist, tal com és presentada a la Fórmula de l'Institut, és el servei de la fe (16). El principi integrador de la nostra missió és el vincle inseparable entre la fe i la promoció de la justícia del Regne. En aquesta Congregació volem aprofundir i ampliar més explícitament encara la consciència que la Compariia té de les dimensions integrals de la nostra missió assenyalades pel d. 4 de la CG 2 i que ara

van adquirint maduresa en la nostra experiència i en els nostres ministeris. Hem constatat que, quan el nostres ministeris resulten més fructuosos, aquest elements hi són presents.

15. Feta l'afirmació central de la inseparabilitat del servei de la fe i la promoció de la justícia, el d.4 parla de la "nostra missió d'evangelitzar"(17), especialment pel diàleg amb membres d'altres tradicions religioses i l'atenció a la cultura, indispensable per a una presentació efectiva de l'Evangelí. El fi de la nostra missió (el servei de la fe) i el seu principi integrador (la fe dirigida cap a la justícia del Regne) estan així relacionats dinàmicament amb la proclamació inculturada de l'Evangelí i el diàleg amb altres tradicions religioses com a dimensions de l'evangelització. El principi integrador estén el seu influx a aquestes dimensions que, com branques d'un tronc únic, formen una matriu de trets essencials dins la nostra missió única de servei de la fe i promoció de la justícia.

16. En la nostra experiència des de la CG 32 hem arribat a la conclusió que el nostre servei de la fe, que tendeix vers la justícia del Regne de Déu, no pot pas prescindir d'aquestes altres dimensions: el diàleg i la inserció en la cultures. La proclamació de l'Evangelí en un context particular ha d'afrontar les seves característiques culturals, religioses i estructurals, no com un missatge que ve de fora, sinó com un principi "inspirador, normatiu i unificador que (des de dins) transformi i recreï aquesta cultura, originant així una 'nova creació'"(18).

17. En la nostra valoració positiva de religions i cultures, reconeixem que totes (inclòs l'Occident Cristià" a través de la seva història), han trobat formes de tancar-se a la veritable llibertat oferta per Déu. La justícia només pot florir veritablement quan comporta la transformació de la cultura, ja que les arrels de la injustícia estan incrustades en les actituds culturals i les estructures econòmiques. El diàleg entre l'Evangelí i la cultura ha de desenvolupar-se al cor mateix de la cultura. Ha de realitzar-se entre persones que es respectin i que cerquin juntes una llibertat comuna humana i social. Així també, l'Evangelí apareix amb una nova llum; el seu significat s'enriqueix, es renova i ádhuc es transforma. Per mitjà del diàleg, el mateix Evangelí, la Paraula antiga i sempre nova, entra en les ments i ens els cors de la família humana.

18. Resumint:

- no hi pot haver una proclamació efectiva del Regne si l'Evangelí, un cop portat al centre mateix d'una societat, no il·lumina els seus aspectes estructurals, culturals i religiosos;

- el diàleg amb altres tradicions és efectiu quan hi ha un compromís còrrm de transformar la vida social i cultural dels pobles;

la transformació de les cultures humanes requereix un diàleg amb les religions que les inspiren i el corresponent compromís de transformar les condicions socials que les estructuren;

- si la nostra fe está centrada en Déu i en la seva justícia en el món, aquesta justícia no pot realitzar-se si, al mateix temps, no es té cura de les dimensions culturals de la vida social i la manera com una determinada cultura es situa respecte a la transcendència religiosa.

19. Avui constatem amb claredat que:

No pot haver-hi servei de la fe sense promoure la justícia, entrar en les cultures, obrir-se a altres experiències religioses,

No pot haver-hi promoció de la justícia sense comunicar la fe, transformar les cultures, col.laborar amb altres tradicions.

No pot haver-hi inculturació sense comunicar la fe a altres, dialogar amb altres tradicions, comprometre's amb la justícia

No pot haver-hi diàleg religiós sense compartir la fe amb altres, valorar les cultures, interessar-se per la justícia.

20. A la llum del d.4 i de la nostra experiència actual, podem afirmar que la nostra missió de servei de la fe i promoció de la justícia s'ha d'eixamplar per a incloure com a dimensions essencials la proclamació de l'Evangelí, el diàleg i l'evangelització de la cultura. Pertanyen conjuntament al nostre servei de la fe ("sense confusió, sense separació") perquè brollen d'una atenció obedient a allò que Crist Ressuscitat està fent per a conduir el món a la plenitud del Regne de Déu. Aquestes dimensions de la nostra única missió desenvolupen les intuïcions de les nostres darreres Congregacions Generals i les experiències apostòliques de la Companyia en moltes parts del món. Aquí es dona un exemple pregon i inspirat per l'Esperit del sentire cum Ecclesia in missione, propi de les formes com el nostre carisma enriqueix la missió evangelitzadora de l'Església.

21. A la llum d'aquestes reflexions, podem dir ara de la nostra missió actual que la fe que cerca la justícia és, inseparablement, la fe que dialoga amb altres tradicions i la fe que evangelitza la cultura.

3. LA NOSTRA MISSIÓ I LA JUSTÍCIA

1. Com a resposta al Concili Vaticà 11, la Companyia de Jesús va emprendre un itinerari de fe en comprometre's en la promoció de la justícia com a part integrant de la seva pròpia missió. Aquell compromís va ser per a nosaltres un meravellós regal de Déu. Ens va posar en bona companyia: la del Senyor certament, però també la de tants amies seus entre els pobres i tots els compromesos a favor de la justícia. Pelegrins amb ells cap al Regne, ens hem sentit colpits per llur fe, renovats per la seva esperança, transformats pel seu amor. Com a servidors de la missió del Crist, ens hem sentit enormement enriquits en obrir els nostres cors i les nostres mateixes vides als "goigs i esperances, les tristeses i les angoixes del homes del nostre temps, especialment dels pobres i afligits"(19).

2. Ho hem fet de moltes maneres. La promoció de la justícia ha quedat integrada en els nostres ministeris, tradicionals i nous, en el treball pastoral i en els centres socials, en l'educació d'"homes i dones per als altres", en Vapostolat directe amb els pobres. També reconeixem que no tot ha anat bé. La promoció de la justícia ha restat a vegades separada de la seva autèntica font, la fe. Dogmatismes i ideologies ens han portat de vegades a tractar-nos més com a adversaris que com a companys. Ens ha faltat coratge per a convertir-nos, nosaltres mateixos i les nostres institucions apostòliques, en la mesura plena exigida per la nostra missió de fe que busca la justícia.

3. Volem, per tant, renovar el nostre compromís en pro de la promoció de la justícia com a part integral de la nostra missió, tal com va ser formulat extensament per la CG 32 i la CG 33. Uexperiència ens ha ensenyat que la promoció de la justícia sorgeix de la nostra fe i la fa més fonda. Per aixó volem caminar vers una integració més plena de la promoció de la justícia en la nostra vida de fe, en companyia dels pobres i de tants altres que viuen i treballen per la vinguda del Regne de Déu.

4. Perqué la noció de justícia que ens guia está íntimament lligada a la nostra fe. Es profundament arrelada en les Escriptures, en la tradició eclesial i en la nostra herència ignasiana. Transcendeix les nocions de justícia procedents d'ideologies, filosofies o moviments polítics particulars que mai no podran arribar a ser expressió adequada de la justícia del Regne, a favor de la qual se'ns crida a lluitar al costat del nostre Company i Rei(20).

Noves dimensions de la justícia

5. La promoció de la justícia té un caràcter progressiu i històricament evolutiu segons va afrontant les necessitats canviants d'aquest i d'aquell poble, cultura i época. Les darreres Congregacions ens han cridat l'atenció sobre la necessitat de treballar pel canvi estructural en les àrees socioeconómica i política(21) com a dimensions importants de la promoció de la justícia. Ens han urgit també a treballar per la pau i la reconciliació a través de la no-violència; a treballar per posar fi a la discriminació per motius de raça, religió, sexe, étnia o classe social; a treballar per oposar-nos a la pobresa i a la fam creixents mentre la prosperitat material es concentra cada vegada més en uns quants(22). Cada un de nosaltres podrà centrar el seu al'any només en una o una altra d'aquestes dimensions, però totes continuen essent importants en la missió de la promoció de la justícia assumida per la Companyia universal.

6. Més recentment, hem anat adquirint una més gran consciència sobre altres dimensions de l'interés per la justícia(23). El respecte de la dignitat de la persona humana creada a imatge de Déu és latent en la creixent consciència internacional de l'àmplia gamma dels drets humans. Aquests inclouen drets econòmics i socials respecte a les necessitats bàsiques de la vida i del benestar; drets individuals, com el de la llibertat de consciència i expressió i el de practicar i compartir la pròpia fe; drets cívils i polítics, com el de participar plenament i lliurement en els processos socials; i drets relatius al desenvolupament, la pau i un medi ambient sa. Ja que les persones i les comunitats estan entrelaçades(24), hi ha importants analogies entre el drets de les persones i els de vegades anomenats "drets dels pobles", com són la identitat cultural i la seva custòdia i el control del seu propi destí i recursos. La Companyia, com a cos apostòlic internacional, ha de treballar amb les comunitats de solidaritat(25) en defensa d'aquests drets.

7. Al nostre temps existeix una consciència creixent de la interdependència de tots els pobles en una herència comuna. La globalització de l'economia i de la societat avança a un ritme accelerat, empenya pel desenvolupament en els camps de la tecnologia, la comunicació i l'empresa. Encara que aquest fenomen pot comportar molts beneficis, pot ocasionar també injustícies a escala massiva: programes d'ajustament econòmic i forces de mercat, desentesos del seu consegüent impacte social, especialment sobre els pobres; "modernització" homogeneitzant de cultures en formes que destrueixen cultures i valors tradicionals-, creixent desigualtat entre nacions i dins d'una mateixa nació entre rics i pobres, entre poderosos i marginats. En justícia ens hem d'oposar a tot això, treballant per construir un ordre mundial basat en una solidaritat genuïna, on tothom pugui ocupar el lloc al qual té dret en el banquet del Regne(26).

8. La vida humana, do de Déu, ha de ser respectada des del seu començament fins a la seva fi natural. No obstant, ens trobem cada vegada més sumits en una "cultura de mort" que fomenta l'avortament, el suïcidi i l'eutanàsia; la guerra, el terrorisme, la violència i la pena de mort, com a mètode per a resoldre determinats problemes; el consum de drogues; tot això, fins i tot prescindint del drama humà de la fam, la SIDA i la pobresa. Hem d'encoratjar una "cultura de vida". Això implica promoure alternatives realistes i moralment acceptables a l'avortament i a l'eutanàsia; elaborar curosament el context ètic de l'experimentació mèdica i l'enginyeria genètica; treballar per tornar a encarrilar els recursos destinats a la guerra i al tràfic internacional d'armes cap a les necessitats dels pobres; crear possibilitats de vida amb sentit i compromís en comptes d'ansietat i desesperació.

9. La protecció de la integritat de la creació és latent en el creixent interès pel medi ambient(27). L'equilibri ecològic i un ús sostenible i equitatiu dels recursos mundials són elements importants de justícia vers totes les comunitats de la nostra actual "aldeia global"; i són també matèria de justícia vers les generacions futures que heretaran allò que nosaltres els deixem. L'exploació desaperensiva dels recursos naturals i del medi ambient degrada la qualitat de la vida, destrueix cultures i enfonsa els pobres en la misèria. Ens cal promoure actituds estratègiques que creïn relacions responsables amb el medi ambient del món que compartim i del qual només en som administradors.

10. La nostra experiència dels darrers decennis ha demostrat que el canvi social no consisteix només en la transformació de les estructures polítiques i econòmiques, perquè aquestes tenen llurs arrels en valors i actituds socioculturals. El ple alliberament humà, per al pobre i per a tots nosaltres, es basa en el desenvolupament de comunitats de solidaritat

tant a nivell popular i no governamental com a nivell polític, on tots puguem col.laborar tocant a aconseguir un desenvolupament plenament humà(28). Tot això s'ha de fer en el context d'una interrelació raonable i respectuosa entre diferents pobles i cultures, el medi ambient i el Déu que viu enmig de nosaltres.

Situacions crítiques

11. Com a assemblea congregada des de tots els punts de la terra, hem pres consciència de situacions crítiques que afecten centenars de milions de persones i que, per això, reclamen un interès especial per part de la Companyia. No pretenem pas oferir aquí una llista exhaustiva ni tampoc desviar els nostres esforços de les situacions d'injustícia més properes a cadascú de nosaltres. Però les següents són especialment rellevants per a la Companyia com a cos apostòlic internacional i demanen la nostra atenció urgent.

12. La marginació de l'Àfrica en el "nou ordre mundial" converteix tot un continent en paradigma de tots els marginats del món. Trenta dels països més pobres del món són africans. Dues tercers dels refugiats del món són africans. Uesclavitud, el colonialisme i el neocolonialisme, els problemes interns com és ara les rivalitats ètniques i la corrupció han fet d'aquest continent un "oceà d'infortunis". Això no obstant, hi ha també molta vida i un gran coratge en el poble africà: lluiten junts en la construcció d'un futur per als qui vinguin després. La CG 34 prega a la Companyia universal que faci tot el que pugui per canviar l'actitud i els comportaments internacionals respecte a Àfrica.

13. El col.lapse recent dels sistemes totalitaris a l'Europa de l'Est ha deixat darrera d'ell ruïnes en tots els àmbits de la vida humana i social. Aquests pobles s'enfronten a la difícil tasca de reconstruir un ordre social que permeti a tothom viure en autèntica comunitat, treballant per al bé comú, responsables de llurs propis destins. En el passat, moltes persones, inclosos els jesuïtes, donaren un magnífic testimoniatge de solidaritat, fidelitat i resistència. Ara necessiten la cooperació i l'ajuda fraterna de la comunitat internacional en el seu esforç per un futur estable i pacífic. La Companyia ha de fer tot el que pugui per ajudar-los.

14. A molts indrets del món els pobles indígenes, aïllats i relegats a papers socials marginals, veuen amenagats la seva identitat, llegat cultural i entorn natural. Ualtres grups socials (per exemple, els Dalits, considerats "intocables" a algunes parts de l'Àsia meridional) pateixen una dura discriminació social a la societat civil i fins i tot a l'eclesial. La C34 convida la Companyia universal a renovar el seu compromís tradicional amb aquests pobles.

15. A moltes parts del món, inclosos els països més desenvolupats, les forces econòmiques i socials exclouen dels beneficis de la societat milions de persones. Gent en atur durant anys, joves sense cap possibilitat de trobar feina, nens del carrer explotats i abandonats a la seva sort, vells sols i sense protecció social, ex-reclusos, víctimes de l'abús de drogues, malalts de SIDA...: tots ells condemnats a una vida de dura pobresa, de marginació social i de precarietat cultural. Reclamen de nosaltres l'atenció exigida per la nostra tradició bíblica vers "els orfes, vídues i estrangers que viuen entre vosaltres".

16. En aquest món nostre hi ha actualment més de 45 milions de persones refugiades o desplaçades, el 80% de les quals són dones i nens. Acollits sovint als països més pobres, s'encaren amb un empobriment creixent i la pèrdua del sentit de la vida i la cultura, sense esperança possible i amb la consegüent desesperança i desesperació. El

Servei Jesuïta a Refugiats (JRS) acompanya molts d'aquests nostres germans i germanes, servint-los com a companys, advocant per la seva causa en aquest món insolidari. La CG 34 sol·licita que totes les Províncies donin suport al JRS en tot allò que els sigui possible i demana a la Companyia internacional que sumi el seu esforç amb les altres institucions i organismes internacionals per a combatre les injustícies que desarrelen la gent de la seva terra i de les seves famílies.

Posada en pràctica

17. La promoció de la justícia requereix abans que res la nostra pròpia i continuada conversió per a trobar Crist Jesús en la fallida del nostre món i viure en solidaritat amb els pobres i marginats, de manera que puguem assumir llur causa sota la bandera de la Creu. La nostra sensibilitat vers aquesta missió estarà tant més motivada com més freqüent i directe sigui el contacte amb aquests "amics del Senyor", de la fe dels quals en podrem aprendre sempre. Una certa inserció en el món dels pobres ha de formar part de la vida de tots els jesuïtes. Sempre que sigui possible, les nostres comunitats s'haurien d'establir entre la gent senzilla.

18. Durant la seva formació els jesuïtes joves han d'estar en contacte amb els pobres, no només ocasionalment sinó d'una forma més continuada. Cal que aquestes experiències vagin acompanyades d'una reflexió profunda com a part de la formació acadèmica i espiritual, que hauria d'integrar l'ensinistrament en l'anàlisi sociocultural. El contacte viu amb altres cultures i un estil de vida en el qual "de tant en tant sentin alguns efectes de la pobresa"(29) els ajudarà a augmentar la seva solidaritat amb els pobres i amb "l'altre" en aquest món nostre tan divers. La formació permanent dels jesuïtes més grans ha d'afavorir també experiències de realitats socials i culturals diferents.

19. En cada un dels nostres diferents camps apostòlics hem de crear comunitats de solidaritat en la recerca de la justícia. Treballant juntament amb els nostres col·laboradors, els nostres ministeris poden i han de promoure la justícia en una o més d'aquestes formes: a) el servei i l'acompanyament directe dels pobres; b) la presa de consciència de les exigències de justícia, unida a la responsabilitat social per a realitzar-la; c) la participació en la mobilització social per a la creació d'un ordre social més just.

20. La formació d'homes i dones per als altres" és una apropiada no sols en les nostres institucions educatives, sinó en el ministeri de la Paraula i en els Exercicis Espirituals, en l'apostolat pastoral i en el de la comunicació. Els centres socials i l'acció social directa amb i per als pobres seran tant més efectius en la promoció de la justícia com millor integrin la seva fe en totes les dimensions del seu treball. Així, cada un dels nostres ministeris s'ha de desforçar per aprofundir la seva manera particular de realitzar plenament la nostra missió de fe i justícia, que s'enriquirà més i més amb l'any en favor d'un diàleg i d'una inculcació més efectiva.

21. Les nostres institucions poden emprar els següents mitjans com a ajuda per a dur a terme la nostra missió: l'avaluació institucional del paper que juguen en la societat; l'examen de si la seva pròpia estructura interna i la seva política reflecteixen la nostra missió; la col·laboració i l'intercanvi amb institucions afins de diferents contextos socials i culturals; la formació permanent del personal en allò que es refereix a la missió.

22. Cada província ha d'avaluar la seva planificació apostòlica utilitzant els criteris establerts en les Constitucions(30), llegits a la llum de la nostra missió actual. Quan

s'interpreten a la llum de la fe que busca la justícia, el criteri de "necessitat més gran" apunta a llocs o situacions crítiques i injustícia; el criteri de "més gran fruit", als ministeris que puguin ser més eficaços per a crear comunitats de solidaritat; el criteri del bé "més universal", a l'acció que contribueix a un canvi estructural capaç de crear una societat basada en la corresponsabilitat. Un cop preses les decisions, és d'importància cabdal avaluar el procés de la seva posada en pràctica. La revisió anual de la realització dels objectius que s'havien aconseguit aquell any, pot ajudar a definir els objectius l'any vinent. Una revisió seriosa i regular de l'eficàcia en la posada en pràctica de la nostra missió, aportarà credibilitat i realisme a la nostra planificació provincial i institucional.

23. A nivell interprovincial i internacional, la Companyia ha de continuar buscant maneres de col·laborar amb altres grups nacionals i internacionals, tant no governamentals com oficials. És part de la nostra responsabilitat com a cos apostòlic internacional treballar amb altres a nivell regional i global en favor d'un ordre internacional més just. Per tant, la Companyia ha d'examinar els seus recursos i promoure la creació d'una xarxa internacional eficaça per tal de poder dur a terme la nostra missió, també en aquest nivell.

24. Per sobre de tot, hem de continuar el nostre camí cap al Regne amb gran esperança. Com a "servidors de la missió de Crist, tot comptat i debatut, basem la nostra esperança en Jesucrist Crucificat i Ressuscitat perquè ens protegeixi, guiï i ens faci avançar en el nostre servei de la fe i promoció de la justícia(31). I així, podem continuar buscant insistentment la justícia.

"La Companyia continua insistint en la promoció de la justícia. Perquè això correspon a la nostra mateixa espiritualitat... La promoció de la justícia significa una crida a la Companyia perquè ens inserim més profundament en la vida concreta dels pobles i de les nacions, com realment són i no com nosaltres pensem que haurien d'ésser"(32).

Així, el nostre pelegrinatge en portarà a compartir altra vegada més i més profundament els goigs i les esperances, les tristeses i angoixes de tot el poble de Déu.

4. LA NOSTRA MISSIÓ I LA CULTURA

1. La CG 34 ha reunit jesuïtes procedents de les cultures d'Àsia, els països ex-comunistes d'Europa oriental, la Comunitat Europea, Àfrica, Amèrica del Nord, Austràlia i Amèrica Llatina. Això ha intensificat la nostra consciència de la pluralitat de cultures, tant en el món com en la Companyia, i de la necessitat de tractar el tema, important per a la nostra missió, de L'Evangelí i la Cultura(33).

2. L'Església ha assumit darrerament aquest tema entre els punts centrals de la seva reflexió. Pan VI va escriure que "la ruptura entre L'Evangelí i la cultura és, sense cap mena de dubte, el drama del nostre temps".(34) Més recentment Joan Pau II ha presentat la inculturació com un dels aspectes fonamentals de tota la missió evangelitzadora de L'Església i fa al·lusió a la reciprocitat entre L'Evangelí i les cultures que afecta. El missatge cristià s'ha d'obrir a totes les cultures sense lligar-se a cap en particular i s'ha de fer accessible a qualsevol persona humana a través d'un procés d'inculturació pel qual l'Evangelí introdueix quelcom nou en la cultura i la cultura aporta quelcom nou a la riquesa de l'Evangelí:

"Per mitjà de la inculturació L'Església encarna l'Evangelí en les diverses cultures i, al mateix temps, introdueix els pobles amb les seves cultures en la seva mateixa comunitat; transmet a les cultures els seus propis valors, assumint el que en elles hi ha de bo i renovant-les des de dins"(35).

3. El procés d'inculturació de l'Evangelí de Jesús en la cultura humana és una forma d'encarnar la Paraula de Déu en la diversitat de l'experiència humana: el Verb planta la seva tenda en la família humana (cf. Jn 1, 14). Quan la Paraula de Déu queda dipositada en el cor d'una cultura, és com una llavor enterrada que es nodreix de la terra que l'envolta i creix fins a madurar. La inculturació es pot també relacionar amb el Misteri Pasqual. gràcies a la forja alliberadora de l'Evangelí, les cultures s'alliberen dels seus elements negatius i entren en la llibertat del Regne de Déu. L'Evangelí planteja un desafiament profètic a qualsevol cultura que es desprengui de tot el que impedeix la justícia del Regne. Inculturar l'Evangelí significa permetre que la Paraula de Déu desplegui la seva forja en la vida d'un poble, però sense imposar-hi elements culturals estranys que dificultin rebre-la. L'Evangelització no és possible sense la inculturació. La inculturació és el diàleg existencial entre persones vives i l'Evangelí viu"(36).

4. Aquest procés sempre ha format part de la vida de l'Església: als primers segles del Cristianisme, quan proclamava la seva fe en formes que la cultura hel·lenística podia rebre, l'Església era modelada al mateix temps per ella. Intuïcions que, de bon principi, es van originar fora del context jueu i cristià van arribar a ocupar un lloc al cor mateix del cristianisme. Un procés semblant s'està realitzant als nostres dies a diferents parts del món: membres de cultures indígenes, de les grans tradicions religioses i de la modernitat crítica, ofereixen intuïcions que l'Església hauria de tenir en compte com a part del diàleg entre l'experiència cristiana i la diversitat d'altres experiències. D'aquesta manera, l'Església va recuperant als nostres dies la creativitat que va demostrar en els seus comentaris i en els moments més encertats de la seva obra evangelitzadora.

5. Avui han d'enfrontar-se reptes especials en el camí de fer possible el diàleg existencial amb la multiplicitat de les cultures en què l'Església hi és present.

5.1 La cultura secular contemporània, que en part s'ha desenvolupat en oposició amb l'Església, exclou sovint la fe religiosa d'entre els seus valors reconeguts. Per consegüent, cultures forjades per la fe cristiana s'han allunyat, en diferent mesura, del Cristianisme cap a estils de vida que marginen els valors evangélics. Sovint, la fe religiosa es descarta com a font d'enfrontaments socials de la societat i com quelcom que la família humana ja ha superat; per a molts dels nostres contemporanis, l'Església no té credibilitat quan parla de problemes humans.

5.2. Les grans cultures d'Àsia, malgrat segles d'activitat missionera, no consideren encara la fe cristiana com una presència viva en el cor de l'experiència asiàtica. En general, continua inseparablement vinculada amb la cultura occidental de la qual desconfien. Molts cristians compromesos d'Àsia senten que hi ha una ruptura entre la seva experiència cultural autòctona i el caràcter encara occidental de la seva experiència de l'Església.

5.3. El creixent ritme de la urbanització per tot el món genera milions de pobres a les grans ciutats, gent que es debat en una angoixosa transició cultural en emigrar d'àrees rurals i veure's obligats a deixar enrera la seva cultura tradicional. A l'ensem, aquesta transició està generant una nova síntesi cultural que entreteixeix elements de saviesa tradicional amb noves formes d'organització i celebració popular.

5.4. Entre els pobles indígenes hi ha hagut un despertar de la consciència de llurs cultures, que cal recolzar amb la forja alliberadora de l'Evangelí.

5.5. A l'Àfrica, hi ha un gran desig de crear un cristianisme veritablement africà, en què s'hi integrin inseparablement l'Església i la cultura africana. Hi ha també el desig d'alliberar l'Evangelí de l'herència colonial, que infravalorava la qualitat dels valors culturals africans, i de posar-lo en contacte més pregon amb la vida africana.

La missió del jesuïta i la cultura

6. Com a jesuïtes, vivim una fe que cerca el Regne, una fe que fa de la justícia una realitat que transforma el món; per això, fem que allò que és específic d'aquesta fe entauli un diàleg amb les religions i cultures del món contemporani. El nostre decret "Servidors de la missió de Crist" afirma que "la nostra missió de servei de la fe i promoció de la justícia s'ha d'eixamplar per a incloure com a dimensions essencials la proclamació de l'Evangelí, el diàleg i l'evangelització de la cultura"(37); hem insistit en la inseparabilitat de la justícia, el diàleg i l'evangelització de la cultura.

7. Això no és simple pragmatisme ni pura estratègia apostòlica; enfonsa les seves arrels en la mística que flucix de l'experiència d'Ignasi i ens condueix simultàniament cap al misteri de Déu i la seva presència activa en la creació. Tant en la nostra vida personal de fe com en el nostre apostolat, mai no es planteja una disjuntiva entre Déu o el món: sempre es tracta de Déu en el món, treballant per portar-lo a la seva plenitud de manera que el món arribi finalment a ser plenament en Déu:(38)

“Ignasi afirma que no existeix per a l'home camí d'autèntica recerca de Déu que no passi ... per una capbussada en el món creat i, d'altra banda, que tota solidaritat amb l'home

i tot compromís amb el món creat, per a ser autèntics, pressuposen el descobriment de Déu"(39).

8. La missió de la Companyia, com a servei al Crist Crucificat i Ressuscitat, investiga com el Senyor es fa present en la diversitat de les experiències culturals humanes, amb la finalitat de presentar l'Evangeli com la presència explícitament alliberadora de Crist. El nostre diàleg ha de néixer del respecte per la persona, especialment pels pobres, i en aquest diàleg hem d'apropiar-nos els seus valors culturals i espirituals i oferir el nostre propi tresor cultural i espiritual amb el fi de crear una comunió de pobles il·luminats per la Paraula de Déu i vivificats per l'Esperit com a la Pentecosta. El nostre servei de la fe cristiana no ha d'abolir mai els millors impulsos de la cultura en la qual treballem, ni ha de ser una imposició aliena i de fora estant. Busca treballar de manera que el vector de creixement que brota del cor d'una cultura la condueixi vers el Regne.

9. La nostra tradició ignasiana ens ensenya un criteri molt senzill per a l'exercici de la nostra missió: en la nostra vida personal de fe, sabem que estem en consolació quan estem en ple contacte amb allò amb què Déu obra en els nostres cors, i estem en desolació quan les nostres vides s'oposen a la seva acció. Així també el nostre ministeri d'evangelitzar la cultura serà un ministeri de consolació quan es realitzi de manera que manifesti la presència de Déu en aquestes cultures i reforci el nostre sentit del misteri diví. Però quan aquesta nostra activitat dificulta la seva presència en les cultures a les quals l'Església s'acosta o quan ens arroguem drets de propietat sobre els afers de Déu, llavors els nostres esforços van desencaminats o es fan destructors.

10. Aquesta intuïció és la que ha portat molts jesuïtes a adoptar una actitud positiva envers les religions i cultures en les quals treballen. Els primers jesuïtes en els seus col·legis ajuntaven la catequesi cristiana amb l'ensenyament de les Humanitats, l'art i el teatre perquè els seus alumnes fossin versats tant en la fe com en la cultura europea. És també el que, fora d'Europa, els va impulsar a professar un profund respecte per les cultures indígenes, a compondre diccionaris i gramàtiques de llengües autòctones i a ser peoners en l'estudi dels pobles amb els quals treballaven i als quals tractaven de comprendre.

11. Però molt més en els nostres dies, quan la qualitat humana de tantes cultures indígenes es veu amenagada per forces poderoses però menys benignes, volem recuperar el respecte per la cultura que va caracteritzar els millors dels nostres antecessors. A tot arreu trobem jesuïtes que treballen amb un gran nombre de grups ètnics, tribus i països de cultures tradicionals. Aquests pobles posseeixen un preciós patrimoni de cultura, religió i saviesa ancestral que ha configurat la identitat de llurs poblacions. Aquests pobles ara estan lluitant per afirmar la seva identitat cultural ensems amb la incorporació d'elements de la cultura moderna i global. Hem de fer tot el que sigui possible perquè aquesta relació entre cultures tradicionals i modernitat es converteixi, no en una imposició, sinó en un autèntic diàleg intercultural. Això seria un signe d'alliberament per ambdues parts. La nostra intuïció és que l'Evangeli sintonitza amb tot allò que hi ha de bo en tota cultura.

12. Al mateix temps, reconeixem que no sempre ens hem deixat guiar per aquesta intuïció. No sempre hem reconegut que ni l'agressió ni la coerció tenen un lloc en la proclamació de l'Evangeli de la llibertat, especialment en cultures vulnerables a la manipulació per forces més poderoses. Reconeixem, en particular, que:

- Sovint hem contribuït a l'alienació de les mateixes persones a qui desitjàvem servir.

- Sovint els evangelitzadors jesuïtes no s'han inserit en el cor de les cultures, sinó que han romàs com a presència estrangera.

- No hem descobert en la nostra missió els tresors de la humanitat: els valors, profunditat i transcendència d'altres cultures que mostren l'acció de l'Esperit.

- A vegades ens hem posat de part de la "cultura superior" de l'élite en una situació concreta: no fent cas de les cultures dels pobres, i a voltes, per causa de la nostra passivitat, permetent que les cultures o comunitats indígenes fossin destruïdes.

Reconeixem aquests errors i tractem ara d'aprofitar la diversitat i complexitat cultural existent avui en el cos apostòlic de la Companyia. Reconeixem que el procés d'inculturació és difícil, però progressa.

13. Com que la majoria de nosaltres treballem dintre les nostres pròpies cultures, volem, en servei de la fe, entaular diàleg amb el nostre propi món cultural, donar testimoni de l'Esperit creatiu i profètic, i així fer possible que l'Evangelí enriqueixi aquestes cultures i al seu torn sigui enriquit per la seva presència inculturada en diferents contextos. Procurem comprendre la realitat de l'experiència de les persones, perquè només llavors la proclamació de l'Evangelí pot connectar amb les seves vides. Portem l'Evangelí a un diàleg obert amb els elements positius i negatius que ofereixen aquestes cultures. D'aquesta manera, l'Evangelí apareix amb una nova llum: és enriquit, renovat i fins i tot transformat per tot el que li aporten aquestes cultures. El Pare Pedro Arrupe va cridar l'atenció sobre la importància de la inculturació per a la missió actual del jesuïta:

"Inculturació és l'encarnació de la vida i missatge cristians en una àrea cultural concreta, de manera que aquesta experiència no sols arribi a expressar-se amb els elements propis de la cultura en qüestió (això només seria una adaptació superficial), sinó que es converteixi en el principi inspirador, normatiu i unificador que transformi i torni a crear aquesta cultura, originant així 'una nova creació'(40).

Diàleg de Déu amb el món

14. L'Evangelí, paraula profètica de Déu, continua el diàleg començat per Déu amb tots els homes i dones que participen ja en el misteri d'unitat iniciat en la creació(41). Els porta explícitament al contacte amb el seu misteri de salvació. "Mitjançant l'acció invisible de l'Esperit de Crist, Déu obre els seus cors al misteri de la plenitud que espera a la família humana com el seu propi destí"(42).

15. Com a deixebles del Senyor Ressuscitat, creiem que el seu Misteri Pasqual il·lumina tota la història humana arribant a tothom, a totes les religions i a totes les cultures, fins i tot als qui no creuen en Ell i a aquells qui no troben possible, en consciència, creure en Ell. El Misteri Pasqual, declara la Gaudium et Spes,

“és vàlid no sols per als qui creuen en Jesucrist, sinó per a tots els homes de bona voluntat, al cor dels quals la gràcia hi obra d'una manera invisible. Ja que Crist va morir per tothom i la vocació de Déu és una mateixa, és a dir la divina, hem de creure que

VEsperit Sant ofereix a tothom la possibilitat que, en la forma només coneguda per Déu, s'associï'n al seu Misteri Pasqual "(43).

16. El com d'aquesta associació només Déu el coneix; el fet de la mateixa associació el creu l'Església, moguda per Déu. El Crist Ressuscitat està actuant constantment en totes les dimensions de la història humana, en la seva diversitat de cultures i d'experiències espirituals. De la mateixa manera que és una la bondat subjacent a l'obra creadora de Déu, també, en Vobra redemptora de Crist, un mateix fil de gràcia travessa la creació recomponent la seva ruptura.

17. Un mitjà per a col.laborar amb Déu en el seu misteri de salvació és el diàleg, conversa espiritual entre iguals que els porta a descobrir el nucli de la seva pròpia identitat. El diàleg ens posa en contacte amb L'acció de Déu en les vides Waltres homes i dones i fa més pregon el nostre sentit d'aquesta acció divina: "Per mitjà del diàleg permetem que Déu es faci present enmig de nosaltres, perquè en obrir-nos els uns als altres en diàleg, ens obrim també a Déu"(44). intentem fer possible que l'altra part prengui consciència de la presència de Déu en la seva cultura i l'ajudem per tal que, al seu torn, evangelitzi altres. El ministeri del diàleg suposa la consciència que l'acció de Déu precedeix la nostra. No plantem la llavor de la seva presència perquè ja ho ha fet ell en la cultura i fa que fructifiqui, abraçant tota la diversitat de la creació. El nostre paper és col.laborar amb aquesta activitat de Déu.

18. La mà de Déu en la variada història humana es percep en el llarg procés - incomplet encara- del creixement humà, expressat en formes religioses, socials, morals i culturals que duen el segell de l'obra silenciosa de l'Esperit. En les categories mentals, en els hàbits del cor, en les metàfores-arrels i valors de totes les cultures -i fins i tot, podríem dir, en el mateix procés pel qual els nostres cossos es tan capaços d'una experiència espiritual intensa- Déu prepara en les seves criatures les condicions per a un reconeixement amorós de la seva veritat, disposant-les per a la transformació promesa en Crist. "Tots són cridats a un destí comi, que és la plenitud de vida en Déu"(45).

La nostra missió i la cultura crítica postmoderna

19. El que hem dit val fins i tot per a les cultures els exponents de les quals consideren que el cristianisme i qualsevol compromís religiós estan superats, cosa que dificulta particularment el diàleg. Mereixen una atenció especial pel seu influx a tot el món. Algunes cultures contemporànies tendeixen a reduir la fe religiosa al recinte d'allò que és privat i personal i adlmc la consideren com quelcom estrany i excèntric, fins al punt de fer difícil que l'Evangeli "animi, dirigeixi i unifiqui", la cultura secular contemporània(46). Hem de reconèixer que, molts contemporanis nostres pensen que, ni la fe cristiana ni qualsevol altra creença religiosa, és bona per a la humanitat.

20. No cal desenvolupar aquí els problemes que comporta el treball en aquests contextos, perquè la frontera entre l'Evangeli i el món modern o postmoderrri passa pel cor de cadascú de nosaltres. Cada jesu'ita troba primer en ell mateix l'impuls a la increenga; només quan ens enfrontem a aquesta dimensió en nosaltres mateixos podem parlar a altres de la realitat de Déu. A més, no podem parlar als altres si el llenguatge religiós que fem servir els és totalment estrany: la teologia que usem en el nostre apostolat no pot pas ignorar el panorama de les qüestions crítiques modernes en l'àmbit de les quals tots vivim. Només quan comprenem la nostra propia experiència i idea de Déu, podem parlar de manera que l'agnosticisme contemporani entengui allò que diem.

21. Aquest treball apostòlic no hauria de perdre mai de vista la tradició mística cristiana que tracta repetidament de l'experiència de Déu sense imatges i sense paraules, més enllà de qualsevol concepte humà. Si comprendis non est Deus, deia Sant Agustí⁽⁴⁷⁾. Pots ser molts contemporanis tinguin com a punt de partida l'experiència del silenci que envolta la naturalesa de Déu, però aquesta experiència es troba també en el fons de l'experiència i fe cristianes. La cultura postmoderna fa una fragmentació de la fe cristiana de Déu tot separant l'espiritualitat humana d'una expressió explícitament religiosa. No és que la vida espiritual hagi mort; és que simplement es desenvolupa fora de l'Església. La cultura "postcristiana," dona testimoni, de manera estranya i implícita, de la reverència deguda al Déu que la ment humana no pot imaginar sense destruir el misteri diví; això fa referència al que els cristians volen dir quan diuen "el Pare". També intenta trobar sentit en l'àmbit de la pròpia estructura de l'experiència humana i corporal: així està relacionat amb la creença cristiana que el "significat" del món (el "Logos") se'ns dona a conèixer en la humanitat de Jesús. I també hi ha una preocupació pel medi ambient que expressa un desig profund de respectar l'ordre natural com a lloc d'una presència immanent, però transcendent; així està relacionat amb allò que els cristians anomenem L'Esperit.

22. Una evangelització inculturada en contextos "postcristians" no té pas com a objecte secularitzar o diluir l'Evangelí acomodant-lo a l'horitzó de la modernitat, sinó introduir la possibilitat i realitat de Déu per mitjà del testimoni i del diàleg. Hem de reconèixer que, avui, la humanitat pot trobar en la ciència moltes respostes que els nostres avantpassats buscaven en la religió. En un context predominantment secular, la nostra fe i la nostra interpretació de la fe s'han alliberat sovint de complicacions culturals contingents i, com a resultat, s'han purificat i aprofundit.

23. L'únic punt de partida vàlid és un intent sincer, basat en el respecte i la benvolença, de treballar des de dintre de l'experiència compartida de cristians i no creients en una cultura secular crítica. El nostre apostolat amb ateu i agnòstics o és una trobada de parts iguals que dialoguen sobre problemes comuns, o serà buit. Aquest diàleg s'ha de basar en un compartir la vida: compartir un compromís d'acció en favor de l'alliberament i drets humans; compartir valors i compartir l'experiència humana⁽⁴⁸⁾. El diàleg pot ser un mitjà per a llançar un repte a la cultura moderna i postmoderna perquè s'obrin a idees i experiències que, encara que estiguin arrelades en la història, són noves per a elles. Al mateix temps, si es desenvolupa tenint en compte la cultura crítica contemporània, la teologia pot ajudar a descobrir els límits de la humanitat i la necessitat humana de la transcendència.

24. Cal reconèixer que l'Evangelí provoca sempre resistència: desafía la persona i exigeix una conversió de la ment, el cor i la conducta. No és difícil observar que una cultura modernista, científic-tecnològica, molt sovint unilateralment racionalista i secular, pot ésser destructiva dels valors humans i espirituals. Com Ignasi diu clarament a la meditació de les Dues Banderes, la crida de Crist va sempre contra els valors que rebutgen la transcendència espiritual i fomenten un tipus de vida centrada en un mateix. El pecat sempre té conseqüències socials, com les té el contratestimoni de la gràcia: si la vida cristiana no es diferencia clarament dels valors de la cultura de la modernitat, no tindrà res especial per a oferir. Una de les més grans aportacions que podem fer a la cultura crítica contemporània és ensenyar com la injustícia estructural del món té les seves arrels en el sistema de valors d'una poderosa cultura moderna que està tenint impacte mundial.

Canvi i esperança

25. Per tradició, la Companyia s'ha interessat per la transformació de la cultura humana, de la fase en què l'ésser humà comença a remodelar les seves relacions socials, el seu patrimoni cultural, els seus projectes intel·lectuals, les seves perspectives crítiques sobre la religió, la veritat i la moralitat, tota la seva interpretació científica i tecnològica d'ell mateix i del món en el qual viu. Ens comprometem a acompanyar tots els que, en contextos diferents i juntament amb la seva cultura, estan realitzant transicions difícils. Ens comprometem a desenvolupar la dimensió d'una evangelització inculturada dintre de la nostra missió de servei a la fe i de promoció de la justícia.

26. "Ignasi tenia preferència per les grans ciutats" perquè hi veia el lloc on es forjava la transformació de la comunitat humana i volia que els seus homes estiguessin compromesos en aquest procés. La "ciutat pot simbolitzar els nostres esforços per dur a compliment la cultura humana. Ningú no dubta que el projecte, en la seva forma actual, té seriosos defectes i per això el mirem amb més escepticisme que fa trenta anys; tothom veu que hi ha hagut dislocacions i desigualtats massives; ningú no negarà que els experiments totalitaris d'aquest segle han estat brutals i gairebé demoníacs en la seva intensitat; i és igualment evident que de vegades s'assemblen a la Babel i Babilònia de la Bíblia. Però el nostre objectiu és l'intent, confús però ineludible, de cooperar en l'infantament d'una comunitat feliç que, segons l'Apocalipsi, Déu portarà al seu compliment (i és segur que ho farà) en la forma de la ciutat santa, la radiant Nova Jerusalem: "Les nacions caminaran a la seva llum, i els reis de la terra li portaran les seves riqueses. Les seves portes no es tancaran en tot el dia, perquè allí, de nits no n'hi haurà. Li portaran, dones, les riqueses i l'esplendor de les nacions" (Ap 21, 24-26). Fins aquell dia la nostra vocació és treballar generosament amb el Crist Ressuscitat en aquesta pobra ciutat humana on hi ha pobresa material i espiritual, domini i control, manipulació de ment i cor, i servir-hi el Senyor fins que torni per a portar a la perfecció el món on va morir.

Perspectives

27.1 Hem de reconèixer que lograr una evangelització plenament inculturada en la vida d'un poble és una cosa complexa; encara que exercim els nostres ministeris amb la consciència de la seva dimensió cultural, la inculturació de l'Evangelí pot ser lenta simplement perquè els canvis culturals són lents.

27.2 Hem de reconèixer que el nostre món és cada vegada més conscient dels drets de les cultures i de llur diversitat i que cada grup cultural propugna amb raó les peculiaritats del seu patrimoni. Hem de respectar aquestes diverses cultures en la seva autoafirmació i col·laborar-hi creativament.

27.3 Hem de reconèixer en tots els nostres ministeris que l'acció salvífica de la revelació de Déu és ja present en cada cultura i que Déu la portarà a la seva plenitud.

27.4 És bo recordar que no evangelitzem directament les cultures; evangelitzem les persones en la seva respectiva cultura. Tant si treballem en la nostra pròpia cultura com en una d'aliena, com a servidors de l'Evangelí que som no hem d'imposar els nostres esquemes culturals, sino donar testimoniatge de la creativitat de l'Esperit, que actua també en els altres. En definitiva, les persones de cada cultura són les que arrelen l'Església i l'Evangelí en llurs vides.

27.5 Tots hem de reconèixer que cada gran cultura comprén una gan-una de cultures i subcultures ètniques noves, massa sovint ignorades.

27.6 La crida a una evangelització inculturada no és simplement per als qui treballen fora del seu país d'origen. Totes les nostres obres es desenvolupen en un context cultural concret, amb trets positius i negatius que han de ser tocats per PEvangeli.

27.7 Hem d'escoltar atentament aquells que ens diuen que L'Evangeli no els diu res, i tractar de comprendre l'experiència cultural que s'arnaga en allò que diuen. El que fem i diem, ¿correspon a les necessitats reals i urgents dels qui ens envolten en les seves relacions amb Déu i amb els altres? Si la resposta és "no", vol dir que no estem compromesos a fons amb la vida de les persones que servim.

Orientacions

28. Suggerim les següents propostes perquè la Companyia pugui avançar en el camí de la inculturació.

28.1 La nostra opció pels pobres s'ha d'estendre també a llurs cultures i valors, sovint arrelats en una tradició rica i fructífera. Aixó permetrà un respecte creatiu i mutu dintre les societats i la promoció d'un ambient cultural i religiós més fecund.

28.2 Uestil de vida de les nostres comunitats ha de ser un testimoni creíble dels valors contraculturals de L'Evangeli, de manera que el nostre servei de la fe pugui transformar efectivament els patrons de la cultura local.

28.3 El nostre compromís per la justícia social i per un constant desenvolupament humà s'ha de concentrar en la transformació dels valors culturals que mantenen un ordre social repressiu i injust.

28.4 Cada etapa dels nostres programes de formació ha d'arrelar-nos en les cultures dels pobles als quals servim. Aquests programes han de portar a compartir la seva vida i la seva experiència i a procurar comprendre la seva cultura des de dintre.

28.5 La dinàmica de la inculturació s'ha d'integrar a la renovació apostólica de la Companyia i dels seus col·laboradors. Aixó és essencial per aconseguir la nostra conversió del cor i per tomar a descobrir la vitalitat de l'Evangeli en el seu diàleg amb la cultura.

28.6 L'experiència d'una cultura diferent de la pròpia ens ha d'ajudar a tenir una visió més oberta a allò que és universal i més objectiva respecte a la cultura d'origen.

28.7 Les nostres obres educatives, en particular, han de jugar un paper crucial per a enfil·lar la fe cristiana en els punts nuclears de les cultures contemporànies i tradicionals.

28.8 Hem de comprometre'ns en els camins que duen a la creació d'Esglésies locals autèntiques que puguin contribuir a la riquesa de la comunió universal de L'Església de Crist. També hem de cercar la manera de crear una teologia, litúrgia i espiritualitat autóctones i promoure el dret i llibertat dels pobles a trobar L'Evangeli sense convertir-se en estranys a la seva pròpia cultura.

28.9 Com a cos apostólic internacional, la Companyia es troba singularment dotada per a beneficiar-se d'una sèrie d'experiències culturals en els seus ministeris i per a

promoure un diàleg intercultural que contribueixi a la missió de l'Església, al servei del pla diví de reunir tots els pobles en la comunió del Regne de Déu (Ef 1, 10; 2Cor 5. 19).

5. LA NOSTRA MISSIÓ I EL DIÀLEG INTERRELIGIÓS

Introducció

1. Si, com Ignasi, ens posem a contemplar la terra juntament amb la Trinitat en aquest llinar del tercer mil·lenni del cristianisme, què hi veiem? Més de cinc mil milions d'éssers humans: uns homes, altres dones; uns rics, molts més de pobres; uns grocs, d'altres rogenes, negres, blanques; uns en pau, altres en guerra; uns cristians (1950 milions), altres musulmans (1000 milions), hindús (777 milions), budistes (341 milions), membres de nous moviments religiosos (128 milions), creients de religions indígenes (99 milions), jueus (14 milions), sense cap religió (1100 milions)(49). ¿Quin significat té i quina oportunitat ofereix per a la nostra vida i la nostra missió evangelitzadora aquesta abundant pluralitat ètnica, cultural i religiosa que caracteritza aquest món de Déu? I ¿com hem de respondre al racisme, als prejudicis culturals, al fonamentalisme i intolerància religiosa que tan profundament marquen el món d'avui?

2. La CG 34 anima tots els membres de la Companyia a superar prejudicis i malentesos històries, culturals, socials o teològics, i a cooperar sincerament amb tots els homes i dones de bona voluntat esforçats en promoure la pau, la justícia, l'harmonia, els drets humans i el respecte a la creació. Això s'ha de fer especialment a través del diàleg amb persones inspirades pel seu compromís religiós o que tenen un sentit de la transcendència que els obre als valors universals.

L'Església i el diàleg interreligiós

3. El Concili Vaticà II ha exhortat tots els catòlics al diàleg perquè "reconeixin, guardin i promoguin els béns espirituals i morals existents en altres religions, així com els seus valors socioculturals", per a "col·laborar amb ells en la recerca d'un món de pau, llibertat, justícia social i valors morals"(50). El Sant Pare ha demanat reiteradament a la Companyia fer del diàleg interreligiós una prioritat apostòlica per al tercer mil·lenni(51). En un món en què els catòlics amb prou feines són un 20% de la població, és indispensable col·laborar amb altres per assolir objectius comuns. En el context del paper de divisió, explotació i conflicte que les religions, inclosa la cristiana, han tingut en la història, el diàleg pretén fomentar el potencial unificador i alliberador de tota religió, mostrant així la importància de la religió per al benestar humà, la justícia i la pau mundial. Abans que res necessitem relacionar-nos positivament amb els creients d'altres religions, perquè són el nostre proïsme; els elements comuns de les nostres herències religioses i de les nostres preocupacions humanes ens obliguen a fer més estrets els nostres vincles, basant-los en valors ètics acceptats universalment. El diàleg "és una activitat amb motivacions, exigències i dignitat pròpies" (52) i mai no s'hauria de prendre com a estratègia per aconseguir conversions"(53). Ser religiós avui equival a ser interreligiós en el sentit que, en un món de pluralisme religiós, la relació positiva amb els creients d'altres religions és un requisit.

4. La Companyia ha de promoure el diàleg quàdruple recomanat per L'Església:

“a) El diàleg de la vida, en el qual les persones s'esforcen per viure en un esperit d'obertura i de bon veïnatge, compartint les seves alegries i penes, els seus problemes i preocupacions humanes.

b) El diàleg de l'acció, en què els cristians i la resta de persones col·laboren amb vista al desenvolupament integral i la llibertat de la gent.

e) El diàleg de l'experiència religiosa, en què les persones, arrelades en llurs pròpies tradicions religioses, comparteixen les seves riqueses espirituals, per exemple en allò que fa referència a l'oració i la contemplació, la fe i les vies de recerca de Déu o de l'Absolut.

d) El diàleg de l'intercanvi teològic, en el qual els experts tracten d'entendre més profundament els seus respectius heretats religiosos i apreciar els seus respectius valors espirituals.”(54).

Aquest diàleg de Vintercanvi teològic es pot realitzar més fàcilment amb les religions que tenen tradició escrita. No obstant, el diàleg amb les religions indígenes és igualment important. Aquestes religions expressen un sentit de la divinitat i de la transcendència al qual "hom s'hi ha d'acostar amb gran sensibilitat, perquè contenen valors espirituals i humans "(55); juguen un paper important en allò que es refereix a l'harmonia ecològica i la igualtat humana, i han desenvolupat una gran varietat d'expressions i vies de comunicació de l'experiència religiosa mitjançant pràctiques piadoses, ritus, danses i cants, que són una autèntica font de gràcies.

La Companyia i el diàleg interreligiós

5. La nostra experiència en el servei de la fe i la promoció de la justícia durant els darrers vint anys ha dut molts de nosaltres a establir els seus contactes amb creients d'altres religions. Això ens ha ajudat a respectar la pluralitat de religions com a resposta humana a l'obra salvífica de Déu en pobles i cultures. Comprovem que Déu, que vol que tots els homes es salvin, guia els creients de totes les religions a l'harmonia del Regne de Déu per camins només coneguts per Ell(56). l'Esperit de Déu es manté en continu diàleg amb ells. "El diàleg interreligiós, al seu nivell més profund, és sempre un diàleg de salvació, perquè busca descobrir, aclarir i comprendre millor els signes del perenne diàleg que Déu manté amb la Humanitat(57). Un diàleg interreligiós obert i sincer és la nostra cooperació al diàleg entaulat per Déu amb la humanitat. "El diàleg fem present Déu entre nosaltres; quan ens obrim al diàleg amb els altres, ens obrim nosaltres mateixos a Déu"(58). El diàleg interreligiós és, per tant, „una tasca volguda per Déu", "un element integral de la missió evangelitzadora de L'Església"(59). que s'expressa en el servei de la fe i la promoció de la justícia.

6. El nostre servei de la fe incideix avui en un món que comença a tenir una major consciència de la pluralitat. Experiències espirituals de les distintes religions. El diàleg ens ajuda a reconèixer que la Paraula de Déu s'ha comunicat a aquestes religions i que l'Esperit de Déu hi és present amb la seva presència salvífica(60). En la comunió eclesial experimentem en Jesucrist la revelació, singularment concreta, de la Paraula divina i l'efusió de L'Esperit diví amb el seu significat universal. Aïmb convicció i afecte

compartim aquesta experiència amb els nostres germans i germanes d'altres religions, perquè "tots som pelegrins en camí vers l'encontre amb Déu en el cor humà"(61).

7. Diàleg interreligiós i proclamació de l'Evangeli no són pas activitats oposades, com si l'una pogués substituir l'altra. Totes dues són facetes d'una única missió evangelitzadora de l'Església(62). "Convé que aquests dos elements mantinguin la seva vinculació íntima i, al mateix temps, la seva distinció, per la qual cosa no han de ser confosos ni instrumentalitzats, ni tampoc considerats equivalents com si fossin intercanviables"(63). El diàleg dóna la mà al misteri de Déu actiu en els altres, la proclamació testimonial i fa conèixer el misteri de Déu tal com se'ns ha revelat en Crist. La nostra trobada espiritual amb els creients d'altres religions ens ajuda a descobrir dimensions més fondes en la nostra fe cristiana i horitzons més amplis en la presència salvífica de Déu en el món. "El diàleg és una nova manera de ser Església"(64). Mitjançant la proclamació, altres troben el Déu compassiu en la vida, mort i resurrecció de Crist Jesús, l'Esperit del qual infanta una nova creació en totes les esferes de la vida. Sense relativitzar de cap manera la nostra fe en Crist Jesús ni prescindir d'una avaluació crítica de les experiències religioses, se'ns invita a comprendre més profundament la veritat i el significat del misteri de Crist en relació amb la història universal de l'autorevelació de Déu. "El mateix Esperit que ha actuat en l'encarnació, vida, mort i resurrecció de Jesús i en l'Església, és el que va actuar entre tots els pobles abans de l'encarnació i continua actuant avui entre les nacions, les religions i els pobles"(65).

8. El nostre compromís amb la promoció de la Justícia es realitza en un món en el qual els problemes de la injustícia, explotació i destrucció del medi ambient han adquirit dimensions globals. També les religions han estat responsables d'aquests aspectes pecaminosos. Uaquí ve que el nostre compromís per la justícia i la pau, els drets humans i la protecció del medi ambient s'hagi d'emprendre en col.laboració amb els creients d'altres religions. Creiem que aquestes religions disposen d'un potencial alliberador capaç de crear, per mitjà de la col.laboració interreligiosa, un món més humà(66). Mitjançant aquesta col.laboració, l'Esperit Sant triomfa sobre les estructures de pecat i recrea el rostre del món fins que Déu ho sigui tot en tots. Jesús sempre va enfocar en primer terme la persona humana com a centre de la fe i praxi religiosa. Per aixó el compromís en pro de l'alliberament humà integral, especialment del pobre, resulta el punt de trobada de les religions. "Els cristians s'uniran amb tots els homes i dones de bona voluntat i treballaran junts per donar infantar una societat més justa i pacífica en la qual els pobres siguin els primers de ser servits"(67).

Pautes i directrius

9. Encara que el diàleg interreligiós és un element integral de la missió de la Companyia, les seves formes pràctiques depenen de les situacions concretes de la nostra vida i treball. Les religions indígenes i les grans religions mundials, els nous moviments religiosos i els grups fonamentalistes ens inviten a un diàleg que correspongui a les peculiars perspectives i reptes de cada un d'ells. Per aixó no es pot donar una pauta universalment vàlida per al diàleg com a tal. Uimportant és obrir-se més i més a l'Esperit diví per a poder caminar amb els altres en una "marxa fraternal, en qué avancem en companyia mútua vers la meta que Déu ens ha assenyalat"(68). Les directrius següents ofereixen una orientació per al desenvolupament de la cultura de diàleg en la nostra vida i apostolat.

9.1 La nostra espiritualitat s'ha de caracteritzar per un "profund respecte vers tot alló que en l'home ha obrat l'Esperit, que bufa on Vol"(69). Per tant hem de romandre atents a la recerca global de l'experiència contemplativa del diví i tenir compassió pel pobre que cerca justícia i llibertat. Procurarem enriquir-nos amb les experiències espirituals i valors ètics, perspectives teològiques i expressions simbòliques d'altres religions.

9.2 El diàleg autèntic amb els creients d'altres religions demana que aprofundim en la nostra pròpia fe i missió cristianes, perquè el diàleg real només pot existir entre interlocutors arrelats en la seva pròpia identitat. Aquesta és una raó més per la qual necessitem una sòlida formació filosòfica i teològica, especialment centrada en la persona i misteri de Crist Jesús. La CG 34 exhorta tothom a l'estudi atent dels decrets del Concili Vaticà II, els documents papals i les orientacions de les Conferències episcopals sobre el valor i la necessitat del diàleg interreligiós.

9.3 La nostra formació ha d'oferir un major apropament a les creences i pràctiques d'altres religions mitjançant cursos especials i una inserció real en un medi plural. Conscients que l'ànima de tota religió veritable rau en la seva capacitat per dur a una experiència espiritual més autèntica i fonda, hem de consolidar la dimensió mística de la fe cristiana i l'espiritualitat jesuítica en la trobada amb altres tradicions espirituals.

9.4 La nostra proclamació de l'Evangelí ha de ser sensible als contextos culturals i religiosos i cultural d'aquells a qui es dirigeix i, atenta "als signes dels temps a través dels quals l'Esperit de Déu parla, instrueix i guia"(70).

9.5 La reflexió teològica ha de insistir en "el significat de les diferents tradicions religioses en el disseny de Déu i en l'experiència dels qui hi troben el seu aliment espiritual" (71). Cal explorar el significat de l'esdeveniment-Crist en el context de l'evolució espiritual de la humanitat, articulada en la història de les religions.

9.6 El nostre compromís per la justícia exigeix que compartim la vida i esforç dels pobres i cooperem amb els creients d'altres religions en la creació de comunitats de base fundades en la confiança i l'amor(72). En l'acció social hem de col·laborar gustosament amb ells en la denúncia profètica de les estructures injustes i en la creació d'un món de justícia, pau i harmonia.

9.7 Els nostres centres socials i culturals han de detectar i promoure les dinàmiques alliberadores de les religions i cultures locals i iniciar projectes comuns per a l'edificació d'un ordre social just.

9.8 Les nostres institucions educatives han de conscienciar els seus alumnes pel que fa al valor de la col·laboració interreligiosa i inculcar-los la comprensió bàsica i el respecte per a la visió de la fe dels membres de les diferents comunitats religioses locals, i a l'ensens amb l'aprofundiment de la seva pròpia resposta de fe davant de Déu.

9.9 El servei pastoral ha de preparar les nostres comunitats cristianes per al diàleg. Ens hem d'interessar pels de més enllà dels confins de la nostra comunitat cristiana i ajudar-los a experimentar l'amor compassiu de Déu en la seva pròpia vida. "Tots som fills de Déu i hem de treballar units harmònicament per a benefici mutu de tots"(73). L'Església és una "comunitat en pelegrinatge que camina amb persones d'altres creences vers el Regne

que ha de venir”(74). En aquest camí és cridada a ser la veu dels sense veu, en particular dels joves, les dones i els pobres.

10. Alguns jesuïtes ja estan preparats per a abordar el quart aspecte i activament compromesos en el diàleg entre especialistes en tradicions religioses. L'ur experiència ha estat gratificant i fecunda. La seva fe s'ha fet més profunda, l'han compartit amb altres, i el seu respecte per l'espiritualitat d'altres religions ha crescut. Però donada la feina que resta per fer, el seu nombre és insuficient.

11. La CG 34 encoratja cada Assistència a preparar jesuïtes capagos d'arribar a ser especialistes en aquest quart aspecte del diàleg interreligiós. Ja que aquest diàleg comença a tenir projecció mundial, la planificació ha d'incloure intercanvi interprovincial i internacional de persones i realitzar-se en col.laboració amb d'altres grups. Els jesuïtes compromesos en aquest aspecte del diàleg interreligiós tenen una responsabilitat bidireccional: 1. entaular un diàleg honest i respectuós amb els especialistes d'altres tradicions religioses, i 2. comunicar els fruits d'aquest diàleg als jesuïtes compromesos en els tres primers aspectes del diàleg per a ajudar-los a comprendre i apreciar la seva urgència. Com que aquest és un terreny nou i inexplorat, vindran sens dubte malentesos i equívocs. Una vegada més hem de fer nostre el "pressupòsit" "ignasià: "ser més prompte a salvar la proposició dels altres que no pas a condemnar-la”(75).

Situacions especials

12. Al diàleg amb el poble jueu li correspon un lloc d'honor. La primera aliança és seva i Jesús, el Messies, que va venir a donar-li plenitud, mai no la va revocar(76). Una història comuna ens uneix tant com ens divideix dels nostres germans i germanes més grans del poble jueu, en el qual i a través del qual Déu continua actuant per a la salvació del món. El diàleg amb el poble jueu ens fa més plenament conscients de la nostra identitat cristiana. Des de la promulgació de la Nostra Aetate”(77) el 1965, l'Església Catòlica ha renovat radicalment el diàleg judeocristià després de segles de polèmiques i menyspreu, compartits per la nostra Companyia. Entaular una relació sincera i respectuosa amb el poble jueu és un aspecte dels nostres esforços per a "pensar amb i en l'Església".

13. El ressorgir de l'Islam com a força religiosa, política i econòmica, és una realitat del nostre món, fins i tot en països cristians occidentals; de fet s'ha convertit en una religió mundial. Encara que rivalitats, conflictes i àdhuc guerres d'altre temps hagin dificultat el diàleg actual, tant l'Església com la Companyia s'han al'anyat a llançar ponts de mutua entesa entre cristians i musulmans. Al Concili Vaticà II l'Església ha expressat la seva estima pels musulmans, tot reconeixent valors positius a l'Islam i indicant l'estret llaç que uneix els musulmans amb l'Església(78) Les relacions de la Companyia de Jesús amb els musulmans arrenquen del mateix Ignasi, des del moment que a Manresa va descobrir la seva vocació com a crida per anar a Jerusalem i romandre entre els musulmans. V'xperiència dels que s'han acostat als musulmans amb preparació, coneixement i respecte ha demostrat sovint que veritablement és possible un diàleg fecund. En alguns indrets, és cert, s'han trobat dificultats per a dialogar amb els musulmans, especialment en els estats fonamentats en la Llei islàmica. En aquestes situacions temen possibles violacions dels drets religiosos i fins i tot dels drets humans fonamentals. En aquests casos cal molta fe, valor i recolzament de la resta de la Companyia.

14. Els hindús, en general acullen les iniciatives cristianes de diàleg. Llur triple via de creixement espiritual per mitjà de la devoció fervorosa, la meditació profunda i l'acció en favor del benestar cornú, ofereix una visió i mode de vida integrats. Les seves profundes recerques filosòfiques, les seves percepcions místiques, els seus nobles valors ètics, l'herència de fashram i el ric simbolisme de les pràctiques religioses populars, obren amples avingudes per a un diàleg fecund. En el context de la discriminació social i dels moviments restauracionistes, en part com a resultat d'ideologies religioses, la participació en el diàleg entre hindús i cristians resulta indispensable.

15. El budisme, en les seves moltes formes, és una important religió que influeix en les vides de milions de persones de tot el món: les Quatre Nobles Veritats i la Via óctuple de Buda ofereixen una visió d'aquest món basada en la seva essencial insuficiència i un camí de vida que, mitjant la disciplina ètica, la saviesa i la meditació, condueix a un estat Walliberament interior i d'il·luminació espiritual. El budisme invita els seus seguidors a una desinteressada compassió universal cap a qualsevol criatura viva; exerceix un atractiu especial entre els nostres contemporanis que busquen una experiència espiritual autèntica i personal. El diàleg amb els budistes permet als cristians d'unir-s'hi per abordar la frustració bàsica avui tan sentida i per afrontar junts els problemes de justícia, desenvolupament i pau. A més, invita els cristians a tornar a descobrir la riquesa contemplativa dintre la seva pròpia tradició.

16. El fenomen d'efionamentisme religiós, present en totes les religions, inclosa la cristiana, planteja problemes seriosos. Un al'any apassionat per retomar a les fonts de cada religió, juntament amb la reacció contra la moderna cultura secularista, ha desencadenat Pauges de moviments restauracionistes. La història de l'opressió d'una religió per una altra de dominant, ha ocasionat animositats i prejudicis que han afegit foc a aquests moviments. Grups de poder polític, econòmic, cultural o ètnic, manipulen sovint els sentiments i estructures religioses per a salvaguardar interessos creats. Tot això origina ideologies i moviments fonamentalistes en el si de les comunitats religioses. La nostra responsabilitat com a jesuïtes consi steix a "comprendre per qué el s membres d'un moviment restauracionista han assumit aquesta opció peculiar i provar de descobrir, sense prejudicis, les seves intencions legítimes i els seus sentiments ferits" (79). Aixó pot aplanar el camí per al diàleg i la reconciliació, que exigirien de nosaltres la voluntat de reconéixer les nostres passades actituds intolerants i les nostres injustícies envers els altres(80). Hauríem de fer servir el discerniment apostòlic per a decidir qué hem de fer en aquestes situacions.

Conclusió

17. Com a companys de Jesús enviats al món d'avui, un món caracteritzat pel pluralisme religiós, tenim tina especial responsabilitat en la promoció del diàleg interreligiós. La visió ignasiana de la realitat proporciona inspiració espiritual i base apostòlica per a aquesta tasca tan urgent. Obre els nostres ulls a l'incomprensible misteri de la presència salvífica de Déu (Deus semper maior) en aquest món. Ens fa sensibles a Vespai sagrat del tracte directe de Déu amb les persones durant tota la història. La contemplació de Déu "treballant en totes les coses" ens ajuda a discernir Vesperit diví en les religions i les cultures. La meditació del Regne ens capacita per a entendre la història com la història de Déu amb nosaltres. La nostra tradició de resposta creativa a la crida de L'Esperit en les situacions concretes de la vida és un incentiu per a desenvolupar una cultura de diàleg en el nostre acostament als creients d'altres religions, La cultura del diàleg

ha d'arribar a ser una característica distintiva de la nostra Companyia, enviada a tot el món per treballar a major glòria de Déu en ajuda de les persones.

Recomanacions al Pare General

18. La CG 34 demana al Pare General que explori la viabilitat de constituir un Secretariat per al Diàleg Interreligiós a fi de promoure i coordinar les iniciatives de la Companyia en aquest camp. El Secretariat podria fer que s'organitzessin programes de formació per a jesuïtes per a una més ampla participació en el diàleg. Podria publicar un bulletí per a l'intercanvi d'experiències i reflexions teològiques en el camp del diàleg.

19. La CG 34 demana al Pare General que explori la possibilitat de constituir un Departament per a l'Estudi de les Religions a la Universitat Gregoriana. Aquest Departament podria oferir cursos acadèmics sobre Judaisme, Islam, Hinduisme, Budisme i altres religions i també Teologia de les Religions. Podria establir contactes acadèmics amb altres universitats i centres dedicats a estudis religiosos, en diferents parts del món.

20. La CG 34 demana al Pare General que explori la possibilitat d'ampliar els objectius apostòlics de la comunitat del Pontifici Institut Bíblic de Jerusalem amb la finalitat que, en diàleg i concert amb altres centres cristians de la ciutat, es puguin cercar programes de diàleg interreligiós entre jueus, cristians i musulmans a més de continuar amb la seva labor de renovació bíblica i espiritual de jesuïtes de diferents províncies.

NOTES

(SIGLES: AAS: Acta Apostolicae Sedis - AR: Acta Romana - BAC: Obras de S. Ignacio de Loyola, Madrid 1991, BAC 86 - BCDR: Butiletí dei Consell Pontifici per al Diàleg entre les Religions - BSNC: Butiletí dei Secretariat per ais no-cristians - CCEO: Codi de Cánons de les Esglésies Orientals - CG d.n.: Congregació General decret, número - CIC: Codi de Dret Canònic CIS: Centre Ignasià d'Espiritualitat - Const.: Constitucions - EE: Exercicis Espirituals - Ex.: Examen General - FABC: Federation of Asian Bishops' Conference, a Rosales i Arévalo, "For All the Peoples of Asia" - Form.: Fórmula de Vinstitut - MHSI: Monumenta Historica Societatis Iesu - PHK: Selecció d'escrits dei P. Peter-Hans Kolvenbach (1983-1990) Província d'Espanya, 1992)

1. Joan Pau II, Al·locució a la CG 34 (5.1.1995), 2.9.
2. Joan Pau II, Redemptoris Missio, 41,
3. CG 33, d.1, 32. A altres llocs dei present decret es descriu aquesta justícia com la justícia volguda "er Déu", la justícia dei Regne de Déu", la justícia de Déu en el món".
4. EE [93]
5. MHSI, Ignatiana s.IV, FIN 1, p. 314.
6. Const. [812].
7. KOLVENSACH, Peter-Hans: Al·locució a la CG 34 (6.1.1995); cf. Apèndix 11, 2.
8. CG 32, d. 4,2.
9. Fóm. [3].
10. Ais Pares i Germans de Páclua (7.8.1547) (MHSI, series V, volum 1, pp 573-574. BAC, 52 edició pp. 817-821).
11. KOLVENBACH, Peter Hans: "Our Mission Today and Tomorrow", a la Conferència sobre Faith Doing Justice: Promoting Solidarity in Jesuit Ministries (Detroit 26.6.1991), p. 49.
12. Joan Pau II, Sollicitudo Rei Socialis, 36-38.
13. Joan Pau II, Redemptoris Missio, 15.
14. KOLVENBACH, Peter-Hans: "Our Mission Today and Tomorrow", op. cit., p. 49.
15. CG 32, d. 2, 9.
16. "fundada abans que tot per a atendre principalment a la defensa i propagació de la fe, i al profit de les ànimes en la vida i doctrina cristiana" (Fóm. [1]).
17. CG 32, d. 4, 24.
18. ARRUIPE, Pedro: Carta i Document sobre la Inculturació, AR 17 (1978) 230.
19. Concili Vaticà II, Gaudium et Spes, 1; cf. CG 33, d.1, 41.
20. Cf. Joan Pau II, Centesimus Annus, 25.

21. Cf. CG 32, d.4, 20.40; CG 33, d.1, 32.46.
22. Cf. CG 32, d.4, 20; CG 33, d.1, 45s.
23. Cf. Joan Pau II, Sollicitudo Rei Socialis, 26.
24. Cf. Joan Pau II, Redemptor Hominis, 14; Sollicitudo Rei Socialis, 29.
25. Cf. infra n. 10.
26. "Quan facis un convit, invita els pobres..." (Lc 14, 13; cf. I-c 16, 19-31); cf. Joan Pau II, Sollicitudo Rei Socialis, 33.
27. Cf. Joan Pau II, Centessimus Annus, 37.
28. Cf. Joan Pau II, Sollicitudo Rei Socialis, 27ss; Centessimus Annus, 49.
29. Const. [287].
30. Const. [622ss.].
31. Const. [134.812].
32. KoLvENRACH, Peter-Hans: "Our Mission Today and Tomorrow" op. cit., p. 49.
33. "Cultura" significa la manera com un grup de persones viu, pensa, sent, s'organitza, celebra i comparteix la vida. En tota cultura, hi ha subjacent un sistema de valors, de significats i de visions del món que s'expressen a l'exterior en el llenguatge, els gestos, els símbols, els ritus i estils de vida.
34. Pau VI, Evangelii Nuntiandi, 20.
35. Joan Pau II, Redemptoris Missio, 52.
36. KOLVENBACH, Peter-Hans: "Living People, Living Gospel", Conferència a "International Workshop on Native Ministry". Anishinabe, Canadà, 12.10.1993.
37. CG 34. d.2, 20.
38. EE [235-237]
39. KoLVENBACH, Peter-Hans: Allocució a la CG 34 (6.1.1995), 2.
40. ARRUPE, Pedro: Carta i Document sobre la Inculturació, AR 17 (1978) 230.
41. Joan Pau II, Allocució durant l'Oració per la pau mundial (Assís 27.10.1986), AAS 79 (1987) 865-871.
42. Diàleg i Anunci, Consell Pontifici per al Diàleg interreligiós i Congregació per a l'Evangelització dels pobles, (29), BCDR 26 (1991) 210-250
43. Concili Vaticà II, Gaudium et Spes, 22
44. Joan Pau II, A representants de religions no-cristianes (Madràs 5.2.1986), AAS 78 (1986) 769s.
45. Diàleg i Anunci, op. cit. (28).
46. ARRUPE, Pedro: Carta i Documents sobre la inculturació, AR 17 (1978) 229-255.

47. Sant Agustí, Sermo 117 (PL. 38, 663).
48. Diàleg i anunci, op. cit., (42).
49. International Bulletin of Missionary Research, 19 (1995) 1, 25. Segons Ueditor, aquesta estadística es agafada de la World Christian Encyclopedia, posada al dia per mitjà d'una nova anàlisi demogràfica subministrada per investigadors de les Nacions Unides. Com qualsevol estadística, ha de ser emprada amb prudència.
50. Concili Vaticà II, Nostra Aetate, 2s.
51. Joan Pau II, Ad quosdam Societatis Iesu sodales, 7 (AR 18 [1982] 728); Homilia a la CG 33 (2.9.1983); Al·locució a la CG 34 (5.1.1995).
52. Joan Pau II, Redemptoris Missio, 56.
53. Federation of Asian Bishops' Conferences (FABC), a Rosales, G.B. i Arévalo, C.G. For All the Peoples of Asia, Nova York 1992, Orbis, p.167.
54. Diàleg i Anunci, Consell Pontifici per al Diàleg interreligiós i Congregació per a l'Evangelització dels pobles, (42), BCDR 26 (1991) 210-250.
55. Diàleg i Anunci, op. cit., (14).
56. Cf. FABC, Declaració W 20 de novembre de 1979, a Rosales i Arévalo (op. cit.), p.115.
57. Joan Pau II, Missatge al Consell Pontifici per al Diàleg entre les Religions (Vaticà 13.11.1992), BCDR 28 (1993) 6.
58. Joan Pau II, A representants de religions no-cristianes (Madràs 5.2.1986), AAS 78 (1986) 769s.
59. Joan Pau II, Missatge al Secretariat per als no-cristians (Vaticà 22.4.1987, BCDR 22 (1987) 224; Diàleg i Anunci, op. cit. (38).
60. Cf. FABC, Declaració de novembre de 1986 a Rosales i Arévalo (op. cit.), p.259.
61. Pau VI, Missatge al Congrés Eucarístic (Bombai 3.12.1964), AAS 57 (1965) 124-126.
62. Missió evangelitzadora, missió, evangelització, es refereix a la missió de l'Església en el seu conjunt. Anunci adquireix un lloc tan important en l'evangelització que sovint es en realitat sinònim; no obstant, no passa de ser-ne un aspecte... Diàleg significa el conjunt de les relacions interreligioses, positives i constructives, amb persones i comunitats d'altres confessions, tendents a un coneixement mutu i enriquiment recíprocs": Diàleg i Anunci (Op. cit.), 8-9.
63. Joan Pau II, Redemptoris Missio, 55.
64. Pau VI, Ecclesiam Suam, 63.
65. FABC, Declaració de novembre de 1986, a Rosales i Arévalo, (op. cit.), p.259.
66. Joan Pau II, A representants de religions no-cristianes (Madràs 5.2.1986), AAS 78 (1986) 768.
67. Joan Pau I, Missatge al poble d'Àsia (Manila 2.3.1981), BSNC 16 (1981) 14.
68. Joan Pau II, Al·locució durant l'Oració per la pau mundial (Assís 27.10.1986), AAS 79 (1987) 868.
69. Joan Pau II, Redemptoris Missio, 56.

70. Diàleg i Anunci, (op. cit.), 78
71. Ibid.
72. FABC. Declaració de novembre 1985, a Rosales i Arévalo, op. cit., p. 254.
73. Pau VI, Missatge als no-cristians (Roma 5.3.1967), BSCN 2 (1968) 65.
74. FABC, Declaració d'agost de 1987, a Rosales i Arévalo (op. cit.) p. 300.
75. EE [22].
76. Joan Pau II, Allocució a la Comunitat hebrea (Mainz 17.11.1980, AAS 73 (1981) 80 amb citació de Rom 11, 29].
77. Cf. Concili Vaticà II, Nostra Aetate, 4.
78. Concili Vaticà II, Nostra Aetate, 3; Lumen Gentium, 16.
79. FABC, Declaració del 3 de novembre 1988, a Rosales i Arévalo op. cit, p. 309.
80. Secretariat per als no-cristians, Orientacions per a un diàleg entre musulmans i cristians (Anchora Press, 1971), pp. 74-77.
-

© *Cristianisme i Justícia*, Roger de Llúria 13, 08010 Barcelona
Telf: 93 317 23 38; Fax: 93 317 10 94;
espinal@redestb.es; www.fespinal.com